

Javno preduzeće
ELEKTROPRIVREDA BOSNE I HERCEGOVINE
d.d. - Sarajevo

21-06-2022

07-17131-1/2022

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
PARLAMENT FEDERACIJE
ZASTUPNIČKI/PREDSTAVNIČKI DOM
ul. Hamdije Kreševljakovića br.3
71 000 Sarajevo
n/r sekretar/tajnik Ivan Miličević

i

FEDERALNO MINISTARSTVO ENERGIJE,
RUDARSTVA I INDUSTRIJE
ul. Alekse Šantića bb
88 000 Mostar
n/r Ministar Nermin Džindić

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO

Primljeno: 22-06-2022			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
05/1	02-	184	22

Predmet: **Inicijativa zastupnika Salke Zildžića**

Veza: **Vaš akt broj: 05/1-02-184/22 od 31.05.2022.godine**

Poštovani,

povodom Vašeg akta broj: 05/1-02-184/22 od 31.05.2022. godine (zaprimljenog u JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo dana 03.06.2022. godine), a u vezi Zastupničke inicijative zastupnika Salke Zildžića podnesene na 33. redovnoj sjednici Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH održanoj 31.05.2022.godine koja glasi:

U skladu sa članom 11. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, upućujem Inicijativu za nastavak aktivnosti na izradi strateških dokumenata za snabdijevanje toplinskom energijom Sarajeva i gradova između Sarajeva i Kaknja, toplotnom energijom iz Termoelektrane Kakanj

Obraloženje:

EPBiH je 2004. godine radila na izradi Studije opravdanosti snabdjevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajevo koja je ukazala moguću isplativost ovog projekta pod određenim okolnostima. Međutim taj studijski dokument nikada nije bio revidiran i usvojen, a uvažavajući najnovije okolnosti, koje su proistekle iz intenzivnih cijena energije na tržištu, te ozbiljno izraženog problema sa nabavkama plina (posljedica rata u Ukrajini) nameće se potreba za inoviranjem dokumenta u vidu izrade novog studijskog dokumenta ili usvajanje studije izrađene od strane Konzorcija: Mašinski fakultet

Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo, BiH.

Reg. broj: UF/1-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
3389002208746755 - UniCredit banka d.d. Mostar
1549212003366506 - Intesa SanPaolo banka d.d. BiH Sarajevo
1610000005160023 - Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo
1401011110000812 - Sberbank BH d.d. Sarajevo
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Catici
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buća 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagića 6

Sarajevo, BOSNA-S d.o.o. Sarajevo i ENOVA d.o.o Sarajevo, a koji je po osnovu Ugovora sa JP Elektroprivreda d.d. Sarajevo, izradio „Studiju opravdanosti snabdjevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajevo, Stanje u energetici u Evropi i veoma visoka cijena prirodnog gasa u BiH, su poseban dodatni motiv za naredna istraživanja i nastavak aktivnosti na realizaciji rezultata Studije.

Ovisnost o uvoznom energentu u smislu neizvjesnosti snabdjevanja i promjenjivosti cijene (trenutno su cijene električne energije i prirodnog gasa veoma visoke) za posljedicu ima:

- visoku cijenu toplote za grijanje
- korištenje alternativnih rješenja u kućnim ložištima (najčešće ugalj, ali i druga neprovjerena goriva)
- visoku koncentraciju zagađujućih materija (SO_2 , NO_x , CO, čvrste čestice i drugo)

Za razmatranja daljinskog grijanja Sarajeva iz TE Kakanj veoma važno je sagledati koristi sistema daljinskog grijanja u nekim zemljama Evropske Unije kao i zemljama okruženja, te na kraju primjer kogeneracije iz TE Tuzla.

Najkorisnije je pronaći sisteme koji mogu poslužiti kao model u slučaju razmatranja daljinskog grijanja Sarajeva iz TE Kakanj. Bez obzira na sve realizovane projekte u JP EPBiH, kojima je značajno povećana korist i umanjeni negativni efekti procesa, JP EPBiH nije nikada više napadana i osporavana.

Energetska neovisnost, zasnovana na efikasnim i ekološki prihvatljivim procesima proizvodnje energije, može se porediti sa državnim i teritorijalnim suverenitetom.

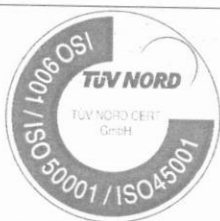
Jasno je zašto neki lokalni samoproглаšeni eksperti za sve na ovom svijetu i zaštitnici naroda, podržani raznoraznim udrugama, žele pošto poto ugasiti proizvodnju električne i toplotne energije u termoelektranama. Možda bi njima više odgovaralo da energiju (topotnu i električnu energiju) kupujemo od velikih i moćnih multinacionalnih kompanija, koji će kada ugase domaću proizvodnju i ukinu konkurenciju na ovom području, energiju prodavati pod drugačijim uslovima i znatno većim cijenama. Ukidanje domaće proizvodnje je prva pretpostavka za realizaciju lošeg scenarija.

Zato nam treba odlučnost i snaga da realizujemo projekte koje će koristiti buduće generacije i koji će stvoriti pretpostavke za kvalitetan život na ovom prostoru.

Odgovorno tvrdim da je realizacija energetskih projekata, uz poštivanje važećih normi za poboljšanje energetske efikasnosti, pod ekološki prihvatljivim uslovima, naša šansa, a nikako prijetnja kako je neki nedobronamjerni žele prikazati.

Uvažavajući:

- promjene koje su se desile u energetskom sektoru Evrope, a posljedično i Bosne i Hercegovine, u 2021. i 2022. godini,
 - spoznaje o promjenama energetskih strategija zemalja EU nakon agresije Rusije na Ukrajinu,
 - drastično povećanje cijena prirodnog gasa i povećanje stepena ovisnosti u oblasti snabdjevanja gasom i proizvodnjom toplotne energije za Grad Sarajevo,
 - poskupljenja toplotne energije, kao posljedica povećanja cijena prirodnog gasa,
 - veoma snažno izražena neizvjesnost u oblasti energetike u narednom periodu i druge uticajne faktore
- podnosim inicijativu za nastavak aktivnosti na razradi i inoviranju sadržaja Studije i iznalaženju optimalnog tehničkog rješenja za realizaciju projekta, te optimalnog modela finansiranja projekta pod nazivom: **Snabdjevanje toplinskom energijom područja do/i Sarajevo iz TE Kakanj.**

Vilsonovo šetalište 15. 71000 Sarajevo, BiH.

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
3389002208746755 - UniCredit banka d.d. Mostar
1549212003366506 - Intesa SanPaolo banka d.d. BiH Sarajevo
1610000005160023 - Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo
1401011110000812 - Sberbank BH d.d. Sarajevo
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Catici
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buća 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagica 6

Shodno gore navedenom obavještavamo Vas sljedeće:

1. Uvodne napomene

Kogeneracija električne i toplinske energije priznati je način za povećanje energetske učinkovitosti (uštedu primarne energije) i smanjenja emisije CO₂.

Kako bi dalje unaprijedila energetska učinkovitost u TE Tuzla i TE Kakanj, kogeneracija električne i toplinske energije u termoelektranama je jedan od primarnih i strateških opredjeljenja EPBiH. U TE Tuzla i u TE Kakanj vrši se u određenoj mjeri kogeneracija električne i toplinske energije, čime je omogućeno daljinsko grijanje gradova Tuzla i Lukavac iz TE Tuzla, te grada Kaknja iz TE Kakanj. Obzirom da postoje mogućnosti šire upotrebe toplinske energije iz postojećih kapaciteta, u EPBiH je niz godina prisutna ideja o proširenju toplinske mreže i na druge gradove smještene u blizini postojećih termoelektrana.

Loše stanje kvaliteta vazduha u urbanom području Sarajeva, naročito u periodima intenzivnog zagrijavanja objekata, kao i potrebe za modernizacijom i proširenjem energetske kapaciteta u TE Kakanj nametnule su potrebu aktualizacije ideje za izgradnjom vrelovoda na relaciji Kakanj-Sarajevo

2. Dosadašnje aktivnosti na realizaciji Projekta snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva

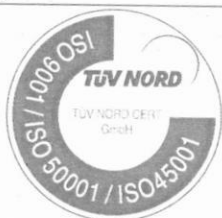
Sama ideja oko toplifikacije Sarajeva i usputnih naselja iz TE Kakanj se javila prije 40-ak godina da bi nakon rata firma Parsons 2001.god. u sklopu sagledavanja razvoja EE sektora u BiH uradila i poglavlje odnosno Studiju opravdanosti toplifikacije Sarajeva iz TE Kakanj. Nakon toga je Energoinvest 2005. godine radio Studiju koja nije revidovana, a u 2016. godini urađena je Studija od strane konzorcija čiji je lider Mašinski fakultet Sarajevo, u kojoj se vidi opravdanost rješenja grijanja iz TE Kakanj u svim razmatranim varijantama otplate vrelovoda. Posebno se ističe pozitivni okolinski aspekt projekta. U Studiji su procijenjene značajne uštede u emisijama zagađujućih materija u obuhvatu projekta, te je kroz detaljnu analizu dokazano značajno smanjenje emisije CO₂, što projekat čini atraktivnim za finansiranje od strane međunarodnih finansijskih institucija.

Studijom su definisane osnovne karakteristike vrelovoda:

Snaga:	300 MWt
Radni medij:	vrela voda
Temperaturni režim:	150 ⁰ C/75 ⁰ C
Tip cjevovoda:	predizolirane čelične cijevi
Ukupna dužina vrelovoda	cca. 46 km
Pretpostavljeni eksploatacioni vijek vrelovoda	30 godina

Urađena Studija opravdanosti snabdijevanja toplinskom energijom iz Termoelektrane Kakanj područja do/i Sarajeva je uz analizu različitih tehničkih, okolinskih i finansijskih mogućnosti dala preporuku optimalnog tehničkog rješenja i finansijskog modela ovog Projekta.

Studija je prihvaćena na sjednici Uprave JP EPBiH u Junu 2016. i predloženo je da se nastavi sa razvojem projekta, na osnovu čega Nadzorni odbor JP EPBiH je 14.09. 2017. godine donio Odluku o investicionom ulaganju u izradu Idejnog projekta snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva.

Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo, BiH.

Reg. broj: UF/1-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
3389002208746755 - UniCredit banka d.d. Mostar
1549212003366506 - Intesa SanPaolo banka d.d. BiH Sarajevo
1610000005160023 - Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo
1401011110000812 - Sberbank BH d.d. Sarajevo
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana -Kakanj-, Kakanj, Čatinci
Termoelektrana -Tuzla-, Tuzla, 21. aprila 4
-Elektrodistribucija-, Bihać, Bosanska 25
-Elektrodistribucija-, Mostar, Adema Buča 34
-Elektrodistribucija-, Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
-Elektrodistribucija-, Tuzla, Rudarska 38
-Elektrodistribucija-, Zenica, Safvet bega Bašagica 6

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 29.03.2018.godine donijela Zaključak broj:335/2018 kojim se Fondu za zaštitu okoliša Federacije BiH odobrava uključivanje u Projekat i zajedno sa EP BiH se daje zaduženje za učešće u finansiranju izrade Idejnog projekta snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva.

Idejni projekat prema ugovoru od 24.10. 2018. godine je uradio Konzorcij ponuđača: ENERGOINVEST d.d.-Sarajevo(Lider Konzorcija), PD Inovacioni centar Mašinskog fakulteta u Beogradu d.o.o. Beograd-Srbija i Energo sistem d.o.o. Skoplje-Makedonija, nakon čega je formirani Stručni tim koji je 06.02.2020. godine izvršio reviziju nacrtu Idejnog projekta snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva.

Urađena investiciono-tehnička dokumentacija predstavlja obiman materijal (9 knjiga, sa svim potrebnim funkcionalnim i tehničkim cjelinama) koje omogućuju naredne faze implementacije pripremnih aktivnosti za realizaciju ovog investicionog Projekta.

Ovim Projektom je razrađena mogućnost priključenja novoprojektovanog vrelovoda na već postojeći sistem daljinskog grijanja kojim upravljaju KJKP Toplane Sarajevo, kao i mogućnost priključenja određenih javnih objekata koji se nalaze u blizini trase granskih vrelovoda, te priključna odvajanja usputnih naselja (Visoko, Breza, Ilijaš, Vogošća).

JP Elektroprivreda BiH i Fond za zaštitu okoliša su zaključno sa 31.8.2020. godine realizovali ugovaranje, praćenje i završetak ugovornih obaveza, tj.**izradu investiciono-tehničke dokumentacije „Idejni projekat snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva“.**

3. Plan narednih aktivnosti

- provođenje aktivnosti na obezbjeđenju podrške društveno-političkih zajednica na svim nivoima za realizaciju projekta, kroz prezentiranje pozitivnih efekata realizacije projekta;
- provođenje aktivnosti na proglašenju javnog interesa za realizaciju Projekta od strane nadležnih institucija,
- Ishodovanje potrebne dokumentacije za građenje (urbanistička i dozvola za građenje) okolinske i vodne dozvole, te drugih akata potrebnih za početak građenja.

S ciljem nastavka pripremnih aktivnosti Vladi Federacije BiH putem Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije je od strane EP BiH dostavljena Inicijativa za proglašenje javnog interesa za realizaciju Projekta „Snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva, sa prijedlogom da Vlada FBiH:

- proglasi javni interes za realizaciju ovog Projekta;
- proglasi JP EP BiH za nosioca javnog interesa za realizaciju ovog Projekta tj.priprema i izgradnja novoprojektovanog vrelovoda i toplifikacija područja do/i Sarajeva na bazi kogeneracije iz TE Kakanj.

U međuvremenu je na nivou EP BiH urađen dokument „**Nacrt protokola o namjerama i privremenom regulisanju odnosa interesnih strana na realizaciji Projekta snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva**“ i isti je 30.10.2017. godine dostavljen Kantonu Sarajevo i ostalim zainteresiranim stranama.

Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo, BiH.

Reg. broj: UF/1-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
3389002208746755 - UniCredit banka d.d. Mostar
1549212003366506 - Intesa SanPaolo banka d.d. BiH Sarajevo
1610000005160023 - Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo
1401011110000812 - Sberbank BH d.d. Sarajevo
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana „Kakanj“, Kakanj, Čatići
Termoelektrana „Tuzla“, Tuzla, 21. aprila 4
„Elektro distribucija“, Bihać, Bosanska 25
„Elektro distribucija“, Mostar, Adema Buća 34
„Elektro distribucija“, Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
„Elektro distribucija“, Tuzla, Rudarska 38
„Elektro distribucija“, Zenica, Safvet bega Bašagića 6

Takođe je Kantonu Sarajevo 16.09.2020.godine dostavljena informacija o realizaciji pripremnih aktivnosti Projekta „**Snabdijevanja toplinskom energijom iz TE Kakanj područja do/i Sarajeva,**“ Na navedeno iz Kantona Sarajevo nismo dobili odgovor niti iskazani interes,a ono što je značajno istaknuti je da bez uključivanja Vlade KS neće doći do realizacije projekta.

S poštovanjem,

Izvršni direktor
za kapitalne investicije
Senad Salkić
dr.sci.Senad Salkić

Dostaviti:

- 07
- 07-2
- a/a

Vilsonovo šetalište 15, 71000 Sarajevo, BiH.

Reg. broj: UF/I-392/04 Kantonalni sud Sarajevo
Porezni broj: 4200225150005, PDV broj: 200225150005
3389002208746755 - UniCredit banka d.d. Mostar
1549212003366506 - Intesa SanPaolo banka d.d. BiH Sarajevo
1610000005160023 - Raiffeisen Bank d.d. BiH Sarajevo
1990490176075902 - Sparkasse Bank d.d. BiH Sarajevo
1401011110000812 - Sberbank BH d.d. Sarajevo
www.epbih.ba

Podružnice Društva:

Hidroelektrane na Neretvi, Jablanica, J. Černija 1
Termoelektrana «Kakanj», Kakanj, Čatinci
Termoelektrana «Tuzla», Tuzla, 21. aprila 4
«Elektrodistribucija», Bihać, Bosanska 25
«Elektrodistribucija», Mostar, Adema Buća 34
«Elektrodistribucija», Sarajevo, Zmaja od Bosne 49
«Elektrodistribucija», Tuzla, Rudarska 38
«Elektrodistribucija», Zenica, Safvet bega Bašagica 6